

Budapest, 1875.

27. szám.

Julius 8.

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőséghez (Lövész-utca 11. sz.) kérjük küldeni.

A boldogság.

III.

(Cs. J.) Az ösztönök sorozatában legnagyobb figyelmet érdemel részünkről a harmadik kör, vagyis az ösztönecsoport, hová az önfentartási, tökéletesedési és önérvényesítési ösztönök tartoznak, mert itt az erényesség oly nagy mérvű szerepet játszik, hogy bizonyos tekintetben az erényesség ösztönkörének is nevezhetők.

Ez ösztönök mindenike hatalmas rugóúll szolgál az alsóbb ösztönök fékezésére s oly életmód viselésére sarkal bennünket, mely ha nem is mindig az erényességnek, de legalább látszatának fényében ragyog.

A boldogság itt is a főcél, de ezt az ember itt önmaga elleni küzdés árán akarja elnyerni. Különösen fontos mivelődési szempontból e kör, mivel a különféle korok erkölcsstana eme ösztönök egyike-vagy másikára támaszkodott, amennyiben vagy a dicső, halhatatlan hirnevet, vagy az értelmi tökéletesedést, vagy a kötelesség elsőségét választotta volt irányadó eszményeül.

Az önfentartási ösztön az ember halhatatlanságának érzetén alapszik, s igen változatos alakban jelentkezik, amint t. i. az egyének szellemileg jobban vagy kevésbé fejlettebbek. A legalsóbb fokon, hogy csak a szélsőségeket említsük, nem terjed tovább, mint a földi élet biztosításán s fősvényynyé teszi az embert; magasabb fokon nyomokat akar hagyatni az emberrel halála utánra, míg ismét magasabban örök hirnévre, dicsőségre tör, s ott éri el tetőpontját ez ösztön hatalma, midőn a hirnevet örök gyalázat árán is megvásároltatja rabszolgájával. A történelem erre is szolgáltat példát.

A fenmaradás tudatában nagy boldogság rejlik; mutatja ezt a számtalan nemes önfeláldozásokon kívül, hol életüket dobták oda a hősök, hogy annál tovább éljen nevök, dicsőségök, — különösen ama körülmény,

hogy alig volt valaha vallás, melyben a halál utáni fenmaradás ne szerepelt volna.

A keresztény vallás mily szépen használja fel ezen ösztönt érdemek szerzésére, mert szerénce örök életet s dicsőséget nyerhet az is, kinek nevét a házon kívül alig ismerték, holott a pogányság az istenek közé, tudjuk, csak császárokat s kiváló hősokeket emelt.

A második, a tökéletesedési ösztön még nagyobb színezetével bír az erényességnek s szilárdságnak, mert pl. ez szolgált támaszul ugy a szent marttyrok végküzdemeiben, mint valamennyi fanatikus vallásujító erőlködésében. Nem egyéb ez ösztön, mint törekvés a szép, jó s igaz után. Ki tagadhatná e törekvés helyességét általánosságban? És mégis lehet e törekvésben is roszt, ha az emberek e három czélt szétválasztják s a többi rovására csak az egyik megvalósításán fáradoznak.

A szép emberei csak az alaki összhangzásra ügyelnek, a tudományokban pedig csak a rendszerekre, s az igazság elvész az alak merev, előre vont körvonalai közt. A legszebb példa reá Hegel.

Akik tökéletesedési ösztönüket csak a jóság eszméjének szolgálatába szegődtetik, azok csakhamar mindenben a hasznosat keresik, és a nyeresztkedés, csalás büneibe sodortatnak, miáltal a nemes eszme nemtelen élet szülőjévé válik.

Az igazság bajnokai pedig, ha csupán eme eszme hatalma alá hajtják nyakukat, vallási fanatikusokká, ezivódókká, szórszálhasogatókká fajulnak.

A keresztény vallás itt is correcte járt el, mert az emberek törekvését Isten felé irányítja, mint aki a szép, jó s igaz eszmének megvalósulása, és szó sem lehet külön egyik vagy másik eszméről, hanem mind a hármat együtt értjük, midőn halljuk: »Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei atyátok tökéletesek.«

A legfőbb ösztön az önérvényesítési, mely tehetőségünk kifejtésére buzdít bennünket azon körben, melyben épen vagyunk. Helyes irányban a kötelesség tel-

jesítését sürgeti s könnyíti meg. Romlatlan, vallásos férfiaknál tapasztaljuk legnagyobb mérvben, kik bármily állásba helyeztessenek, mindenütt kiváló tevékenység által tűnnek ki s örömet lelnek akárminemű foglalkozásban.

A többi ösztönök helyes kifejtése mellett ez ösztön esodás eredményeket képes létre hozni s az embert oly tulajdonsággal látja el, hogy bármely helyzetben nagygyá küzdheti fel magát. Az ily ember megtesz mindent, amit lehet s amit szabad, de tovább nem terjed sem vágya, sem akarata. A tettvágy is elfajulhat ugyan, de csak ott, hol a többi ösztönök hatalma följe kerekedik.

Ellenben lelkesedéssel és szabad akarattal párosulva az embernek megadja azt, amire szüksége van: az erényt és boldogságot. Itt látjuk e kettőt a legszorosabb egységben, s megtanulhatjuk, hogy e kettő elválaszthatatlan egymástól, ha csak futó örömöket, muló kedves érzelmeket nem akarunk a boldogság alatt érteni.

Az Isten az állatoknak oly ösztönt adott, melyet követniök kell, s melyet követve rendeltetésököt elérik; adott az embernek is ily ösztönöket, melyeket öszhangban fokozat szerént követnie nem kell, ha akaratjával visszaelni akar, de ha követi rendeltetészerüleg szabad akaratból, mindenesetre ő is megfelel rendeltetésének. Van ösztöne az embernek, mely erényességet hoz létre, csak fel kell ismerni minden ösztön sajátosságát s azt czélszerüleg használni kell tudni.

Ily uton alapíthatjuk meg a földi boldogságot, melyet biztosítani nem annyira az egyháznak, hanem inkább az államnak feladata. Az államnak feladata tehát nem az, hogy felkorbácsolja a szenvedélyeket és vágyakat, hanem minden egyénre hatva nevelés, szigoru rend és vallásosság által, az egyesekben kell megvetnie a közboldogság alapját.

Nem a sokféle igény mesterkéltén fölkelteit érzése, hanem a megelégedettség árnyában szülemlik a boldogság, amint tanítja szent Ágoston: »Ille beatus est, qui omnia, quae vult, habet nec aliquid vult, quod non decet.« Vagy, ha, a mai kor böleseje pirulnak tanulni valamit szent Ágostontól, hallgassák Aristotelist, mit mond: »Nil beata vita desiderat, nihil requirit, nullo eget, sed se ipsa contenta est.«

Miért zengek?

(1861.)

Kérdezem egykor szivemtől:
Miért zengi énekét,
Mikor ugyis nincsen, aki
Meghallgatná zengzetét?

És felelt a sziv mosolygva;
Hát mért zeng a csalogány
Éjjel, mikor minden alszik,
Senki sem mereng dalán?

És a bús vadon forrása
Habjait mért hinti szét,

Bárha vándor soha, soha
Nem jö inni fris vizét.

Én is zengek, bárha senki
Sem hallgatja énekem,
S elzengvén, mi itt benn terhel,
Bám enyhülni érzem!

Szulik József.

Samu bácsi.

Elbeszélés.

Szépfaludi Ö. Ferencztől.

(Folytatás.)

VI.

A napok multak, a hetek teltek. Az öreg Bárányné egyszer csak azon vette magát észre, hogy Emma leánya eladó leány lett. Semmi sem nő meg oly gyorsan, mint a kis leány. Ma még kurta ruhában láttad s alig méltatád egy mosolyodra, és holnap már ő osztogat neked gráciákat.

Emma kisasszony olyan szép lett és olyan kedves, hogy épen nem esodálkozhatni Czifra Elemér ügyvéd uron, ha eszébe jutott az a gondolat, ami eszébe jutott, hogy már ideje volna megházasodni. Ezt a jóra való gondolatát el is mondta hamarosan Bárány Samu barátjának, ki bár tréfálni nem szokott, mégis azt mondta, hogy: Jól van, jól; de hát miért mondd ezt nekem? Csak nem engem akarsz feleségül venni?

— Ugyan kérlek, ne tréfálj ily komoly ügyben! viszonzá Elemér egészen elszomorodva.

— Hát valóban oly komoly? — Azt nem is tudtam, hogy a lepkék is gondolhatnak valamit komolyan?

— Voltam, ha voltam; de most már nem vagyok. Én egy igen komoly uri ember vagyok, ki beleszeretem egy fiatal leányba és boldoggá akarom tenni.

— Nos? —

— És ez a fiatal leány senki más, mint —

— Mint? —

— Emma kisasszony!

— Emma kisasszony? — Csak nem Bárány Emma kisasszony? Az én hugom?

— A bizony az!

— És mit csináljak én most az én hugommal, mikor te akarsz boldoggá tenni?

— Jaj be értelmetlen vagy. Hát kérd meg a számomra. Akarod? — Nem ellenzed?

— Fiu! Én ellenezném? — Hát ki nek tartasz te engem, hogy ezt hiszed? Hát nem inkább örvendene kell, hogy az én kedves Elemér barátom megtért s boldog lesz. Büszke vagyok rá, hogy ami másoknak nem sikerült, azt most az én kis Emma hugom érte el, hogy téged sziveddel együtt békóba vert. De hát Emmácska mit szól hozzá?

— Ugy hiszem, van jogom remélni!

— Gonosz, gonosz ember!

Bárány Samu karon fogta Czifra Elemér urat és nagy léptekkel haladtak Bárányék háza felé, hol megtudandó volt a nagy szó, melyet Bárányné s Emma kisasszony felelni fognak a kérdésre.

Bárányné nagyon örült, hogy Samu már nap közben is láthatja egyszer ebéden kívül. Nem képzelhette el okát, míg Emmának szívében valami megmagyarázhatlan érzés hangosan susogta, hogy sem Samu bácsika, sem Elemér ur hiába nem jártak ilyen rendkívüli időben. Bárány Samu kezdte el a szót, mely megkezdésre igen alkalmas volt, minthogy Emmán és Báránynén kívül senki sem volt, aki hallotta volna.

— Csend és figyelem legyen a házban, mert nem mindennapi, amit mondani fogok! — szólta Bárány Samu. Egy ártatlan megkárosodott embert hoztam ide magammal, aki azt állítja, hogy míg ide járt, valamije elveszett. Illő, hogy keresse, kinél van meg a becses jószág?!

Emma kisasszony fülig elpirult.

— Hah! Ugy veszem észre, a vétkes az én kis hugom? — Mit gondolsz Elemér: kitaláltam?

— Ne gyötörj barátom! — mondá Czifra Elemér.

— Ugyan Samu bácsi! — szólta Emma és nem merte szemét felvetni.

— No, ha nem szóltok, akkor én világosan a máhához fordulok és megkérem a kis tolvaj kezét az én károsodott Elemér barátom részére, ki ellenállás esetében pörrel is képes lesz jogát érvényesíteni.

Bárányné fölemelkedett és inté Emmát, hogy ha máskor annyit tud csevegni, hát most csak annyit mondjon, hogy igen, vagy nem?

— Kisasszony, ne tegyen boldogtalanná! — esdekelt hozzálépve Elemér. Emma keblére borult, hanem egy szót sem szólhatott. Néha egy árva szónak a kimondása sokkal nehezebb, mint maga a cselekedet.

Elemér és Emma nagyon boldogok voltak. A mama is elérzékenyedett; Samu bácsi is elhallgatott, mintha egyszerre az ő szíve is eszébe jutott volna, azután komoly hangon, mint valami aggastyán, mondá:

— Czifra Elemér ügyvéd ur boldoggá tegye Emma hugomat; szeresse úgy, mint ő szereti önt, mert különben velem gyül meg a baja. A Bárány-familia nem elégszik meg soha fél vagy negyedrészt szívvel, egész szívet követel.

Samu szeméi úgy fénylettek, szinte rémesen fénylettek.

VII.

A Bárány Emma és Czifra Elemér menyekzőjére nagy sürgés-forgás volt. Czifra Elemér ezt az egy napot nagyon vigan akarta eltölteni. Nem egyszer mondta nőtlen korában, hogy lakodalmanak a legvigabb napjának kell lenni egész életében, melyre a legvigabb percében is örömmel gondolhasson vissza; ha pedig szomorúság érné, vigasztalását találhassa, hogy egyszer boldog is volt. Emma kisasszony sem vonakodott egy nézetten lenni kedves jövőbelijével. Bárány Samu csak azt kérdezte: Malmos doktorék is itt lesznek a menyekzőn? S akkor biztosították, hogy afelől egész nyugodtan alhatik, mert Malmos Ábrahám szeretett életpárjával, valamint kedves rokonával: Malmos Friczi urral okvetlenül meg fog jelenni.

Samu ur úgy érezte, hogy napról-napra, óráról-órára jobban érezi azt az érzelmet, mely egész valóját felforgatja. Azt mondják, hogy képtelenség látni, észrevenni a fű növést és neki mégis úgy tetszik, ebben nincsen semmi képtelenség. Nem veszi-e ő észre óráról-órára, percéről-percetre, mint gyarapodik az a vonzalom, melyet először barátságának akart keresztelni, de mely semmi egyéb, mint a leglángolóbb szerelem.

Hányszor ütötte fejét, hányszor csillapította szívét, hányszor beszélte rá fantáziáját, hogy a bűnös indulattal szakítson. Vége, vége, mindig visszatért. Ha elment Malmosékhoz, ha Malmosné finom kis kezét rengeteg nagy kezében pihenteté, ha látta azokat a ragyogó szemeket, és ha Matild kedvesen — amint csak ő szokott — mondá: Bárány ur, hogy érzi magát? — Ma mintha halványabb volna, mint rendesen? — azt gondolta, hogy egyszerre táncolni kezd vele a világ.

A szép ángyikára nem lehet ráfogni, hogy nagyon kaczer lett volna; azt sem mondhatni, hogy a szövegben olyan szavakat használt volna, melyekkel reményt csepegtetett volna Bárány Samu természet szívébe, de a modor oly kedves volt, anyájas arc, mely a jelentéktelen szavakat kísérte, oly annyira fokozák Bárány Samu szenvedélyét, hogy csak időre és alkalomra várt. Boldogsága vagy teljes megsemmisülése van csak hátra.

Szegény Bárány Samu annyira eltogult volt, hogy Malmos Fricziben semmi egyebet nem látott, mint egy ártatlan rokont és néha előtte is úgy megnyilatkozott, mint valami őszinte barát előtt. — Malmos Friczi, ki hihetőleg sejté már barátja érzelmét, jóakaró tanácsaival állott elő, hogy, ha lehet, fojtsa el érzelmét, mely csak bűnös lehet, s ha el nem fojthatja, mérsékelje, palástolja, nehogy bárkinek értésére essék, legkevésbé Malmos Ábrahám doktor urnak, ki türelmes, jó ember minden mogorvasága mellett, hanem feleségét oly kincsnek tartja, hogy nem kegyelmezhetne, ki e szentélyét megsértené.

Bárány Samu őszintén csodálta ezt a jó rokont s maár teljesen meg volt győződve afelől, hogy kitünőbb őrzőre nem is bízhatta volna feleségét a drága doktor ur. Ez az ember, ki oly esinos, ki oly hű, valóságos kőszobor, ki törvényről, bűnről, mérsékletről beszél akkor, mikor az emberben egész vulkán dühöng. Lehet egy égő házat egy pohár vízzel eloltani?

Szegény szerencsétlen Malmos Friczi, ki jégnek született, hogy mondhatod te másnak, hogy mondhatod a tüznek: mit cselekedjék? Te csak nézd, bámuld a szép ángyikát, utoljára is ki fog nevetni gyámoltalanságodért, míg én merek és nyerek, ha nem is vagyok Caesar, csak Bárány Samu!

Malmos Friczit aggasztani kezdte Samu barátja kitartó érzelmé. Azt gondolta, ezt a szótalan, nőgyűlölő embert soha sem lehet belekergetni a legszebb asszonynyal való beszélgetésbe is, és most ez a Herkules szerelmes iskolás diákká szegődik, ki csak úgy lesi a szép Matild parancsszavát, hogy minden ohajtását teljesítse. Egyszer a bálban vizet kívánt a szép doktorné, és Bárány Samu tizenkét gavallért elsepert maga elől, hogy először jusson a vízhez, mi sikerült is, ha hat feldöntött gavallérral kellett is másnap megvívnia.

A lakodalom napján volt még csak igazán szép az ángyika. Emma bizott jó barátnéjában, és hitte, hogy menyekzőjére megjelen a szép doktorné. Meg is jelent, olyan szépen, olyan pompáson, hogy akit Malmos Ábrahám doktor ur piluláival és egyéb orvosságával megölt, még az is feltámadt volna halottaiból, ha a bájos doktornéra tekint, ki világos rózsaszín ruhájában, kivágott vállával, a piros rózsával koromsötét fürtei közt, gömbölyű karjával minden orvosságos üveget egy csapással leterített. Bárány Samu, mikor Matild ő nagysága az ajtón belépett, annyira elnézett maga elé, hogy nyitva felejtette szemét, száját s még az ajtót is, úgy, hogy csak édes anyjának többszöri biztatására sikerült az ajtó betevésére birni. Az egész világot be szeretne volna boesítani az ajtón, hogy gyönyörködjék ebben a nagyszerű látványban, melyhez hasonlót a föld még nem mutatott, és Bárány Samu véleménye szerént soha nem is mutathat.

A násznép mind megérkezett. Malmos Friczi, — ki szintén igen elegánsan kicsipte magát — vezette be a szép ángyikát a terembe. Emma kisasszony hófehérbe volt öltözve, mi oly kitűnően illett szőke fürteihez, hófehér arcához. — Be kellett vallani mindenkinek, hogy ha Malmos Ábrahám doktorné szép, azért Bárány Emma kisasszony, Cifra Elemér ügyvéd ur jövendő felesége sem áll nagyon mögötte, sőt Cifra Elemér ügyvéd ur megjegyzése szerént, — melyet azonban csak magában bátorzkodott elmondani — csak a vak nem látja, mennyivel szebb az ő Emmácskája mindeniknél, még a szép ángyikát sem véve ki.

Hogy az ügyvéd urnak és boldog vőlegénynek lehetett némi igaza, az is bizonyítá, hogy mikor Malmos Friczi Emma kisasszony előtt megállott és esküvője napján üdvözlé, úgy elsápadt, mint a fal. Bizonyosan a lelkiismerete furdalta, hogy miért engedte át ezt a boldogságot Elemérnek, mikor ő is elnyerhette volna!

Az esküvő elmúlt. A pap megáldá a frigyét, me-

lyet a szeretet kötött. A mama szemei könybe borultak, a papa is oda tartá kezét a szeme elé, mintha valami oda tévedt volna, ami alkalmatlankodik, Elemér és Emma elmondák egymásnak a »holtomiglan- holtodiglan«-t és azután be volt fejezve a szertartás, és a fiatal ügyvéd és Emma kisasszony már mint férj és feleség gyönyörködtek egymásban és a vendégekben, kik kitörő jó kedvvel mulatoztak a boldogság legboldogabb napján. Nem volt azonban a boldog pár sem olyan boldog, mint Samu, ki mikor elkezdődött a táncz, úgy összevissza forgatta a szép doktornét, akár egy könnyű labdát. Amit különben nem tehetett, azt most táncz közben kipótolta; úgy magához szoritotta néha a szép asszonyt, és úgy villogtak szemei a boldogságtól, hogy Matild már félni kezdett, és Malmos Friczi is oly pilantásokat vetett Samu barátjára, melyben világosan olvasható volt: Ne tovább!

A doktor ur félre vonult a kártyásokkal és ivókkal, míg Bárány Samu az öröm tengerében uszott. Ha most Matild arca mellett egy pillantást szentelt volna Malmos Friczi arcának is, látta volna, hogy váltakoznak ez arcon a kétségbeesett vonások, melyek azt mutatják, hogy az az ember már nem csak pusztá őrző, nem csak pusztán rokon, hanem egyszersmind egy álarcos ember, kinek lárvája a hőségben mindinkább olvadoz, alább és alább hull, s egyszerre látható egész maga valóságában a Romeo.

Bárány Samu ép el volt határozva a legnagyobbra, mikor Malmos Friczi nagybátyjával és a felöltökkel megérkezett és tudtára adá Bárány Samu barátjának, hogy bálban ugyan tovább is lehetne mulatni, hanem lakodalom már eddig is alkalmatlankodás a mulatás, azért most már visszavonulnak. A doktor ur is igazat adott öcsésének, míg Samu olyképen sohajtozott: hogy sülyedtél volna el Malmos Friczi, mikor kiragadtál a boldogságomból!

(Vége következik.)

TÁRCA.

Levelek egy csüggedőhöz.

II.

Első levelemben fölkerem, hogy jelölje ki nekem egyenkint, melyek azon fájdalmas jelenségek, a melyek kedélyére csüggesztőleg hatnak s amelyek miatt unja az életet?

Kegyed egész lajstromot említ levelében válaszul. Az egészben az tetszik nekem legjobban, hogy mindjárt az első helyen emliti azt, amiről én mindjárt gondoltam, miszerént főoka elégedetlenségének, életuntságának. —

Kegyed így szól: »Először is azért unalmas nekem az élet, mert akit mindenek fölött szerettem, kinek viszonszeretében a földi boldogság összegét feltalálni hittem, az elhagyni látszik engem.«

Szegény Adamata! Tehát nem emlékszik kegyed, mit tanult, mint gyermek a katekizmusból, hogy csak Istent szabad mindenek felett szeretni? Nem volt-e kegyednek előre megmagyarázva, hogy mihelyt valamely teremtményre

pazarolja szeretetének nagyobb mértékét, mihelyt másodrendű helyet foglal szívében az Isten, azonnal be fognak állani a csalódások, azonnal fognak el-elmaradozni azon belső vigasztalások és boldogító remények, hogy öröme állandó leend, hogy boldogságának csendje nem fog megzavartatni soha?!

Valamint a művész elvárja, hogy első sorban ő maga dicsőíttessék és csak azután műve; hogy ő nagyobb magasztalásban részesüljön, mint az általa alkotott mű: ugy a Teremtő is joggal elvárja, hogy az általa alkotott teremtményeknek szépségeért a dicséret, magasztalás és az ezekből kifolyó szeretet nyilatkozatát, szóval és tettel első sorban feléje irányozzuk.

Tette-e ezt kegyed? Beszélte nagyobb örömmel imáiban Istennel, mint azzal, kihez a teremtmények között rokonszenve kötötte? Hová buzdította lelkének vágyódása, Isten templomába-e vagy azon teremtett lény hajlékába, kinek tapasztalt közönyéről panaszkodik? — Beszéljen csak lelkiismeretével, mint az isteni igazság földi helyettesével, ha nem tesz-e e tekintetben szemrehányást? —

Kegyed tehet kifogásokat, lehet, hogy a csalódásból származott keserű érzés mindenféle kibuvó okoskodást ad ajkaira; de én kérdéseimmel nem tágitok s a kívánt választ nem elámi-

tott okoskodásaitól, hanem a még mindig éber lelkiismeretétől várom.

Kegyed még fiatal. Szíve nem lehet romlott, bár a család okozta elégedetlenség az »életunság« meggondolatlan kifakadását szökteté ajkaira.

Ha életunt lenne, nem remélne többé vigasztalást földi életére nézve a sирontul levő élethől.

A valódi életunt nem hihet Istenben, nem egy jövődő boldog élet reményében, mely nélkül a leggazdagabb lakója is e földnek — a legnyomorultabb, a legboldogtalanabb.

Kegyed életkedve nem halt még meg e földiéletre nézve, csak beteg, mert elég gyöngye volt szívének földi vágyait előbb kielégíteni akarni, mint lelke ohaját, — mely halhatatlan örömmel táplálkozik, s azért eped, az után vágyódik.

Ha tehát már szíve nyugtalanságában, e lelkibetegségében reám bizta magát, legyen engedelmes s addig is, míg gyöngesége változásait szavai után figyelemmel kísérve újabb gyógyszer ajánlanék: az először fölhozott ok elhárítására jegyezze meg, hogy mindezek felett Istent, az ő teremtményét pedig, mint önmagát, Istent értesse.

A beteg, ha épülni akar bajából, használnia kell a gyógyszert; ha tehát komoly szándéka és erős akarata az életben nyugodt örömet találni, használnia kell az eszközöket, melyeknek használatára fölhívom.

Bizom kegyed jó akaratú törekvésében, melylyel az igazság után vágyódik, bizom erős akaratában, melylyel a kisebb kellemetlenségeket elviselni képes, bizom őszinteségében, melylyel nekem legközelebb nyilatkozni fog az eredmény felől.

Isten kegyeddel!

Beregi Sándor.

A magyar szellem.

Valamint a földnek még eddig ki nem fürkészett bensejéből fakadnak föl azon különféle édes, keserű, sós, hideg vagy meleg források, melyek tovább hömpölyögve s ujabbnál ujabbnál forrásokkal gyarapodva nagy folyókká növekszenek, míg végre a tengerek emésztő keblében tűnnek el; épen ugy a láthatlan világba elmélyedő nemzetek szelleméből azon egymástól elütő eljárások, melyeket azok a ruházkodás, táplálék, nyilvános és magánéleti szokások körül föltüntetnek.

Honnét is lehetne tulajdonsága a francia készítményeknek a megnyerő finomság, avagy hogyan mutatkozhatnak az olasz tevékenység oly előszeretettel a művészi tárgyak körül, s emelkedhetett volna-e közelsimerésre az angol hidegvérűség, a spanyol fölfuvalkodottság, a német és szláv szívós természet és kitartás, ha nem volna nemzeti szellem, mely valami titokszerű szálakon át az egy fajhoz tartozó lelkekbe szívárogyva azoknak működését egyformává nem tenné.

Ily jellemvonások, melyek a benső nemzeti szellemnek kifejezései, a magyar tevékenység mellől épen ugy nem hiányzanak, mint egyéb nemzetnél, mert hiszen mindenki ősmérheti p. o. a már vérünkben rejlő szalmatüzszerű föllobbanásunkat valamely ügy mellett és ismétli gyors lelohadásunkat, avagy a tudományok és társadalmi állásoknak bizonyos fajához való ragaszkodásunkat s egyebektől való idegenségünket s más efféleket.

Nemzeti szellemünk e sajátos minéműsége eredményezte azt, amit a legrégibb építészeti emlékeinken ép ugy észrevehetünk, mint legújabb irodalmi vállalatainkon, vagyis a nagyban való hozzáfogást és a folytatás alatti összeesést; ebből származtatjuk, hogy míg p. o. a tudományok közül csak a jog- és törté-

nettudomány az, melyet kiválólag művelünk, a társadalmi állásokat illetőleg pedig, míg az uri, ügyvédi, vagy földművelői állapotokat karoljuk föl, addig sem a tudományok egészletére ki nem terjeszkedünk, sem a társadalmi állapotok mindegyikére nem vállalkozunk.

Hála az égnek, a magyar szellemnek e különben is árnyoldalai jobbra forduló félben vannak ugyan, amennyiben a Széchényi által megpendített eszménél fogva egyéb tudomány- és társadalmi állásokra is kezd már a magyar ember indulni, mint hajdanta; de emellett a magyar szellemnek épen az éltető gyökere az, amely nem csekély veszedelemben forog, s amelynek eléltelenedését kézzelfogható tények bizonyítván, vagy végleges halálra, vagy e meghalás által egy phoenix-szerű megújulásra lehet csak kilátás.

Akinek némi ősmérteit vannak a nemzetek szellemének tanulmányozása körül, nem csak azon meggyőződésre kellett jönnie, hogy mikor még a nemzeti szellem ép és egészséges, különösen az irodalmi téren, mint a nemzeti szellem leghivebb képmásában, mindig ujabbnál ujabbnál dolgok jönnek létre, hanem azon tapasztalatra is, hogy annak fogyatkozásával csak a meglevők földolgozásában, de semmi újnak létre nem hozásában szokott mutatkozni a nemzet szellemi tevékenysége.

A nemzeti szellem kihalásának e jelét épen ugy fölismerhetjük jelenlegi magyar irodalmunk művein is, mint a pusztulófélben levő görög irodalmon az alexandriai korszakban, mert nálunk is ugy, mint ott a nemzetet élesztő költői hang mindinkább elnémul, tudományos műveink nem öntanulmányozásnak, hanem fordításnak eredményei, sőt még legkedvesebb történettudományunk sem hoz létre Szalay Lászlókat, hanem a levéltárakban meglevő anyagok föl kutatása vagy régiebb latin történetíróinknak magyarra fordítása körül mutatja ki tevékenységét.

Ha érdekünkben áll egy kedves forrást, mely üdítő nedvvel sokáig táplált, a kiszáradástól megóvni; ha szorgosan kutatjuk, hogy a nap heve ellen hűsítő lombjával sokáig fődöző ősfánál mi okozza a levelek elsárgulását, miből annak közeli vesztét jósolgatjuk: ugy mindenesetre a magyarra nézve annál érdekesebb hazája szellemét ismerni, s a mennyire tehetségében áll, minden veszélyes férgyet eltávolítani, mely annak gyökerébe fura-kozva azt kiszáradással fenyegethetné.

A szellemnek láthatlan minéműsége és a nemzetek főmaradására mindenkor gyakorlott hatalmas befolyása okozta, hogy annak szemmel látható és kézzelfogható némi megtestesítéséről már a legrégibb emberek is gondolkoztak, miszerént ily látható jel által kalauzoltatva még gyöngébb lelkek előtt is világos legyen, hogy nemzeti szellemök szerént mily irányt adjanak ténykedéseiknek.

A magyar szellemnek ily látható képviselője az ősök kegyelele által megszentelt azon országczimer, melynek egyik fele a hazának négy legnagyobb folyóját, a másik fele pedig három legnagyobb hegyét ábrázolja a reá illesztett kettős keresztel.

Nemzeti szellemünk ez élethű jelképe, mely ott látható pénzeink, nyilvános épületeink- és egyéb tárgyaikon, s melyre még korunknak mindent megváltoztató gondolkodása sem merte kegyeletlen fejszét kinyújtani, eredetét illetőleg történeti mul-tunk ködhomályába enyészik el.

Árpád házi királyaink korában, bár egy sz. István vagy sz. László a benne jelölt eszmének a legtalpraesettebb kifejezése volt, nem találunk annak tisztán kivehető nyomára, sem pecsétek-, sem pénzek-, sem egyéb emlékeken, míg Nagy Lajos és Mátyás idejében már mindütt szélteben-hosszában alkalmaztatni látjuk azt egész a jelenkorig, mint oly dolgot, melynek látása oly

melegen dobogtatja a magyar kebelt, s melynek mással való helyettesítése oly zokon esnék bármelyikünknek is.

Nemzeti szellemünk ez ábrázolatának, mint afféle jelképnek földadata levén valami láthatlan dolgot jelenteni, egy pillanatra sem kételkedhetünk, hogy abban nemzeti nagyságunknak és jólétünknek két alapelve van értésünkre adva, u. m. a magyarság és a kereszténység, mit hogy félre nem értettünk, nemzetünk egész multjára, az abban szereplő nagyjainkra, mint élő értelmezőkre hivatkozhatunk.

Váry Gellért.

(Folytatása következik.)

RÖVID HIREK

— V. Ferdinánd király temetése. Kedden, f. hó 6-kán délután öt órakor tették le örök nyugalomra, a hagyományos nagy szertartások között V. Ferdinánd király hült tetemeit. Bécsben a kapucinusok sirboltjában, hol ősei pihennek, fogja várni a feltámasztás óráját. A holttestet, melyet Prágában utószor Gaspardi atya, az elhunyt gyóntató atya szentelt be szombaton az egész udvar jelenlétében, vasárnap délelőtt szállították külön vasúti vonaton Bécsbe, hová a gyászvonat azon éjjel, 11 órakor érkezett meg. A prágai udvari kápolnában a ravatal koszorúkkal el volt halmozva, több mint ötszáz volt rajta, melyek között legszebb volt az özvegy királynéé, fehér lilomból, fekete-sárga selyem szalaggal, s a következő reá himzett szavakkal: »A forrón szeretett férjnek — Mária Anna.« A kápolnában roppant nagy volt a tolongás, mindenki látni akarta az elhunyt fejedelmet, de a bebocsátást kérő hatvanezer emberből negyvenezernél több nem juthatott be. A halottat Bécsbe szállító vonat kocsijai ezüst arabeszkkel díszített fekete bársonnyal voltak bevonva s a ravatal körül menetközben is tizenkét viaszgyertya égett; a gyászkereszt százhusz emberből állott. A temetésre a monarchia minden részéből küldöttségek jelentek meg, az idegen hatalmasságok külön küldöttek által képviseltették magukat. Erzsébet királyné s Ferencz Károly főherczeg Ischlból vasárnap este érkezett Schönbrunnba; az orosz, német és olasz trónörökösök hétfőn érkeztek Bécsbe, ő Felsége s a főherczegek az indóháznál várták őket. — Legmagasb parancsra a boldogult királyért a vigilia szerdán, július 5-ikén délután 5 órakor tartatott, a három gyászmise csütörtökön és pénteken, mindenkor 10 órakor, szombaton délelőtti 11 órakor az udvari kápolnában fog megtartatnia. Julius 6-ikától bezárólag október 28-ikáig tartó 16 heti gyász rendeltetett el.

— V. Ferdinánd király utolsó percei. Az aggastyán fejedelem már ugyan régen gyöngélkedett, de még halála előtt néhány nappal magas korához képest elég élénk szellemet tanusított, s halála napján senki sem képzelte volna még a catastropha oly hirtelen bekövetkezését. Egy órakor délután a zongorateremben Haydnak egy symphoniáját hallgatta, melyet Smitta tanár játszott előtte. Azután lakosztályába vágyott. Midőn kerekesszékben az első várudvaron vitték át, érdeklődéssel szemlélte az épen fölvonuló palota-őrséget s kedélyesen beszélt az ajtónállóval, ki negyven év óta hű szolgája. Ekkor támadt az első köhögési roham és elfuladt. A királyné s Pergen gróf segítségével siettek s egy kis eczettel csakhamar eszméletre hozták, mire egy pohár vizet kért s azt jó ízűen megitta. Ezután ágyba fektették s a megérkezett orvos kijelenté, hogy a király utolsó percei közel vannak. Ellátták az utolsó szentségekkel s a nagy beteg állapota perczről perczre aggasztóbb lón. Öt negyed óráig

küzdött a halállal s szerető neje és Pergen gróf karjai között 3 óra 45 perczkor szeliden elhunyt. Ferencz József ő Felsége, kit a gyászszobáról táviratilag rögtön értesítettek, július 1-én külön vonaton érkezett Prágába s a várkastélyba hajtatva, félórát töltött imádkozva az elhunyt ravatalánál. A király könyes szemekkel jött ki a gyászszobából.

— A budai károsultak iránt nagy és általános a részvétel mindenfelé. Mindenki siet a szerencsétleneken segíteni. Magánadakozás útján már eddig is szép összeg, mintegy 50—60,000 forint gyűlt egybe. Ő Felsége a király, mihelyt a szerencsétlenségről értesült, rögtön 1500 forintot s két nap múlva ismét 5000 forintot, a királyné ő Felsége 1000 forintot utalványozott magánpénztárából a vízkárosultak segélyezésére. A bíbornok herczeg-prímás 1000 forintot, a miniszterek szintén annyit, b. Rothschild 5000-et s még többen, magánosok és vállalatok tetemes összegeket adományoztak. Bizottságok alakultak, melyek gyűjtéseket rendeznek s a bejövő összegeket a hatóságilag kiküldött segélyező bizottság közvetítése útján a szerencsétlenek sorsának enyhítésére fordítják.

— Nyilvános köszönet. Nagymélt. Haynald Lajos kalocsai érsek ismert jötekonyságánál fogva a sz.-istváni hívek buzgóságának emelésére az 1863-ki nagy tűz által elhamvasztott 12 változatu orgona helyébe ugyanolyant saját költségén kétezzer forintot készíttetett. Ő excellenciáját, kegyes jötevőket a magyar kath. egyház és haza javára a jó Isten soká eltesse! A jeles orgonakészítő neve Angster József Pécssett. — Sándor Illés, sz.-istváni plebános.

— Vihar, villám és zápor most majdnem napirenden van. Mult pénteken estefelé a városerdőben több helyt lecsapott a villám, azonban nagyobb kárt sehol sem okozott, szombaton délután pedig újra oly erős zápor volt, hogy fél óra múlva utána a nagy pocsolyáktól alig lehetett áthatolni a muzeum kert útjain.

— A svábhegyi vaspálya már helyre van állítva s a személyközlekedés szombaton délután újra megnyitattott.

— Az állatkert több érdekes látnivalóval gazdagodott, ugyanis a napokban érkezett Triesztből egy nagy elefánt, két afrikai strucz és több nagy pávián.

— Kolozsvártt a lövészegylet zászlószentelési ünnepélyt tartott, melyen a bukureszti lövészegylet is képviseltette magát küldöttek által. Ez alkalommal a legrokonszenvesb nyilatkozatok történtek a bukureszti vendégek részéről, kik míg egyrészt a magyarok iránti legőszintébb barátságuknak kifejezést adtak, másrészt nem győzték eléggé magasztalni a magyar vendégszeretetet. A bukureszti vendégek a kolozsvári árvaleányház javára 1000 frank alapítványt tettek.

— A székely vértanúk emlékének leleplezése Marosvásárhelyt mult hó 27-ikén nagy ünnepélyvel ment végbe.

— Lonkay Antal szembaja miatt a »Magyar Állam« szerkesztésétől egy időre visszalépett s f. hó elseje óta b. Jósika Kálmán, e lap eddigi főmunkatársa vette át a felelős szerkesztéséget.

— A szivarok és burnótok némely nemeinek ára f. évi július 1-je óta fölemeltetett s egyuttal a burnót és a dohány eladásánál a méter-mérték jött alkalmazásba.

— Alberg Antal finn tanár jelenleg hazánkban időz s tanintézeteink megismerése végett jött ide. Alberg Jókai elbeszéléseit finn nyelvre fordította s a megjelent első kötetet a napokban átadta a költőnek, ki átengedte neki nagyobb műveinek fordítási jogát is.

— A magyarországi nagyiparosok elhatározták, hogy a philadelphiai világkiállításban gyártmányaikkal nem vesznek részt, azon okból, mivel a kellő képviselőre hiányzik a szükséges pénz. Országgyűlésünk, tekintettel az ország pénzügyi helyzetére, nem szavazta meg a szükséges költséget, mi egyébaránt nézetünk szerint felesleges is lett volna, miután nekünk, elég sajnós, de való, nincs még oly kifejlett iparunk, hogy a lisztet természetesen leszámítva, a a tengeren túl más országokkal sikerral versenyezhetnénk.

— Halálozások. Fülepp Lipót kir. táblai tanácselnök f. hó 1-jén hosszú betegeskedés után szélhűdés következtében élte 65-ik évében. — Csekeő Alajos fővárosi polgár. — Kondé Gyula földbirtokos és járásbíró Dunaszerdahelyen, 49 éves korában. — Özv. Gyömöre Gyáspárné szül. Molnár Katalin Keszthelyen június 15-ikén 70 éves korában végelegyengülésben. — Dr. Lakatos Róbert Vizaknán, 27 éves korában, tüdővészben. — Szilváné szül. Petz Antonia Budapesten élte 79. évében. — B. Ambrózy Gyuláné, szül. Ambrózy Mária bárónő június 20-dikán Hietzingben 32 éves korában. — Batthyány Isidora grófnő Ischlben 66 éves korában. — Áldásy Antal budapesti polgár, Buda egykori főbírája és helyettes pölgármestere, múlt hó 29-ikén élte 42. évében. — Czébányai György ügyvéd Lőcsén, 62 éves korában. — Cselka Károly, szalkai körjegyző, Cselka Nándor budapest-terézvárosi káplánnak, a »Religio« volt szerkesztőjének édes atyja 64 éves korában. — Gyömöre Gyáspárné szül. Molnár Katalin asszony Gógánfán 70 éves korában. — Gr. Majláth József (Majláth György országbíró nagybátyja) Römerbadban, élte 79. évében. — Veszely János budapesti polgáriskolai tanár 27 éves korában Parádon.

— Verdit királyunk ő Felsege a Ferencz-József-rend középkeresztjével tüntette ki, s midőn a maestro kihallgatáson a nyert kitüntetést megköszönte, ő Felsege kegyes szavakban is kifejezést adott a művész érdemei iránti legmagasb elismerésének. — Meranban f. hó 11-én ő Szentségének egy rokona hunyt el, Nimptsch Terézia szül. Marcolini grófnő. Az elhunyt 66 éves volt. — Sechshausban dr. Barth jelentése szerint egy ember ázsiai cholera-ban halt meg; a hatóság azonnal óvó intézkedéseket tett.

— A zanzibari szultán kíséretével jelenleg Londonban van s szorgalmasan látogatja a közintézeteket. — Párisban nemrég egy négyszáz kötetből álló könyvtárt, bizonyos Benzon tulajdonát árverezték el, mely 310,899 frankon kelt el. Ezen könyvtárt az tette különösen ily drágává, hogy sok ritka kéziratból s első kiadásu, most már nem kapható munkákból állott. — A lipcei egyetem Albert szász királyt élet-hossziglan rector magnificentissimusnak választotta meg, s a király e kitüntetést köszönettel fogadta el. — Barye Antal, francia szobrász, június 26-ikán élte 79. évében meghalt; nagy-hírű művész volt különösen az állatok mintázásában. — Franciaországban az árvíz oly óriási pusztításokat vitt végbe, milyenről a történelem ott nem emlékszik. Nem kevesebb, mint háromezer emberélet esett áldozatul; a vagyonban okozott kárt pedig háromszázmillió frankra becsülik. — Albrecht főherczeg oldala mellé, ki jelenleg Franciaországban időzik, a köztársaság elnöke Broye ezredes szárnysegédet rendelte. — Gladstone mügyüjteménye a napokban árvereztetett el Londonban s összesen 90,000 forinton kelt el; csupán a képekért 32,430 forintot fizettek. — Boyton kapitány, a világ-hírű uszó, jövő hóban Strasszburgból le akar uszni a Rajnán, később pedig a Dunán a Hellespontusig. Ha a merész vízi utazó,

ki már a pas-de-calaisi csatornát átúsztá, ezen tervét kiviszi, úgy mi is fogjuk őt látni, amint hazánkban átúsztik. — Gr. Zichy Ferencz konstantinápolyi nagykövetnek, ki jelenleg kéthavi szabadsággal hazajött, a szultán a bucsukihallgatáson személyesen nyújtotta át az Ozmanli-rend drágaköves csillagu nagy szalagját. — Shakespeare művei legközelebb Doré illusztrációival fognak megjelenni. Egy angol kiadó cég kérte föl erre a híres francia művészt, kinek az illusztrációkért szerződésileg 250,000 frank honorariumot biztosítottak. — Arnim grófot a berlini kamarai törvényszék kilenczhavi fogságra ítélte a hivatalosan rábizott okmányok szándékos felretétele miatt; kijelenté azonban, hogy közrend elleni vétség és sikkasztás nem forog fenn. — Napoleon Lajos herczeg a napokban megkezdte tisztí szolgálatát az aldershoti angol lovas ezrednél.

Adakozások a budai szerencsétlenek javára:

	frt	kr.
Ágoston Antal	3	—
N. N.	2	—
Hevesy Kabos csányi plébános	2	—
Csizmázia László kataszteri biztos	2	—
Axmánn Gábor	1	—
Fuchs Róbert	—	50
Összesen	10	50

IRODALOM.

A »Társ. Értesítő, mint Jézus szent szívének hirnöke« július havi füzeté a következő tartalommal jelent meg: A szent mise-áldozatról. — Jézus szentséges szívének néhány tulajdonsága. — Bizzál Istenben! (költemény). — Általános szándék július-hóra. Ramière H. után. — Részletes szándékok július-hóra. — Tudósítások. Szóna. Ó-Becse. Melléklet: »A tökéletességnek és keresztény erényeknek gyakorlása.« Szerző tisztelendő P. Rodriguez Alf. Jézus-társaságbeli áldozár. Jaky F. II. kötet 12. iv.

— Dr. Szombathy Ignácztól, a győri állami főrealtanoda tanárától egy mutatványiv jelent meg »Kutfo-töredékek a magyarok történelme jász korszakához« című 6—8 ivből állandó munkából, melyet ő a történelmi kézikönyvek kiegészítéséül állított egybe s készített sajtó alá. A mű legfőlebb f. évi október hó végeig okvetlenül meg fog jelenni. A munka ára ivenkint 10—15 krajczárral fog számittatni. Gyűjtőknek minden öt példány után egy tiszteletpéldányt ad szerző.

— Megjelent és beküldetett az »Uj Magyar Sion, egyház-irodalmi folyóirat« júniusi füzeté, a következő érdekes tartalommal: Kopernik Miklós arczképei, Dankó Józseftől; a Viz-özön (költemény) Kuthentől; egyháztörténelmi tanulmányok, Taranyitól; a Nagyboldogasszonyról nevezett budavári plébánia-templom története, Némethy Lajostól; Bearn, Maszlaghy Ferencztől; irodalom és művészet; vegyesek.

MINDENFÉLE.

A járásbírósnál. A bíró a belépő falusi gazdát e szavakkal fogadja: »Micsoda, kend fokossal jó ide a hivatalszobába? Kiviszi mindjárt azt a fokost?« — »No! hiszen azt megtehetem, felel a gazda, nem félek én az uraktól fokos nélkül sem.«

Szeget szeggel. A Bach-korszakban egy dragonos tiszt ült a czukrászboltban egy asztalnál s mellette kuttyája. Közben egy fiatal jogtanuló lépett be s ugyanazon asztalhoz ült. A

dragonyos tisztet ez boszantotta, mert tudvalevő dolog, hogy akkortáiban a katonasízeket minden polgári egyén látása haragra lobbantott. Boszantani akarta hát a diákok s így szolt kutyájához: »Lásd, kis kutyám, ha leteszed az exament, te is diák leszel.« A jogtanuló erre egész nyugodtan a következő maró válaszszal replikázott: »Biz' ugy van az, kis kutyám, de vigyázz ám magadra, mert ha megbukol, akkor dragonyostiszt lesz belőled.«

Jeanne d' Arc fegyverzete. A párisi invalidus-palota muzeuma egy nagyszerű ereklyével gazdagodott, s ez nem egyéb, mint az orleansi szűz fegyverzete, melyet e hős nő VII. Károlytól kapott ajándékba, s midőn Páris falai alatt megsebesült, a st-denis apátságban tett le. A fegyverzet sulya nem kevesebb ötven fontnál.

Eredeti szer a vakand elűzésére. Egy tonnát megforditva a földre ásunk, hogy a fenéke fölfelé legyen, ennek közepére aztán lyukat furunk s ezen át egy hosszú póznát szurunk a földbe, melynek felső végén egy kis szélmalom van alkalmazva. Amint a szél a malmot mozgásba hozza, a földben is a hordó környékén erős rázkódás és nagy zaj keletkezik, mely a vakandokat megrémíti s elűzi. Minthogy azonban a földalatti zaj csak bizonyos távolságig terjed, egy nagyobb kertben vagy réten több ily szélmalmot kell alkalmazni.

— Lapunkra folyvást elfogadunk előfizetéseket, s ajánljuk a tisztelt közönség becses pártfogásába.

A lap előfizetési ára: **julius-decemberre 2 frt, egy negyed évre 1 frt.** A kiadóhivatal rendelkezik még január-juniusi teljes számú példányokkal is. Az előfizetés egész évre négy forint.

Szerkesztői üzenetek. G. J.-nek: A »Könyörgés esőért«, »Az én kis énekesem«, »A költő madar.« nem adhatók. — *Rézkuthynak*: A beküldöttékből egyet vagy kettőt közölni fogunk. Csak türelmet kérünk, míg rájuk kerül a sor. — S. L.-nak: Az ígért dolgozatot szívesen fogadjuk. A küldöttékből a többi is meg fog lassankint jelenni. — M. B.-nek: Nonnum prematur in annum. — B. S.-nek: Kérjük a beszély befejezését, mert csak akkor ítélni tudjuk meg, hogy közölhető-e? — XZ.-nek: Te neheztelsz, hogy rögtön nem válaszoltam leveledre. Akkor, midőn leveled érkezett, nem voltam itthon, s amint megkaptam, rögtön írtam. Tedd félre a haragot, s küldd mielőbb az ígért dolgozatot.

Társulati Értesítő.

Szent-István-Társulat.

K i m u t a t á s

a Szent-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről. frt kr.

Fekete Fidél bécsi magyar hitszónok s capucinus rendfőnöki titkár	28	35
Ágoston Lajos nagyszabeni külvárosi lelkész	24	40
Simon Endre esperes nyiregyházi pléb.	66	15
Molnár Gábor félegyházi tanító	37	80
Opatrill Ignác nyitrai főgymnas. tanár	217	35
Rezy Vilmos m.-czernyai pléb.	3	15
Fekete Mátyás, esperes, rakamazi pléb.	40	95
Merza Antal gyergyó-szent-miklósi örm szertartású cz. esperes és lelkész	37	80

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 11-dik szám.) — Felelős szerkesztő **Ágoston Antal.**

Budapest. 1875. Nyomatott az »Athenaeum r. társ.« nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület.)

Szent-László-Társulat.

Adakozások a Szent-László-Társulat részére. frt kr.

Szepesi egyházmegye	130	60
Néhai Sztópka Ignác hagyománya	10	13
Eberling József	1	—
Pesti Servita Convent	7	—
Gr. Pálffy Mór és családja	5	4
Pécsi egyházmegye	98	—
Pannonhalmi főapátság	33	—
Rudnyánszky Ferencz	1	44
Néhai Markovics János kanonok hagyománya	4300	—
Jász-kis-éri hívek	1	80
Fekete Fidél	—	50
Nyitrai k. r. gymn. ifjusága	33	—
Verőcei hívek	6	—
Pannonhalmi főapátság	2	20

Jótevény adakozások.

A budapesti Oltáregylet igazgatóságához a verőcei hívek részéről az egylet javára beküldetett 6 —

Hirdetések.

Magyarhonban

legbővebben felszerelt gyári-raktár

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög rítusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek

ciboriumok, füstölök,

lámpák, gyertyatartók,

tüzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váci-utca 15. szám, Budapesten.

(27—52.)

